

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora
Institutionen för svenska språket

4SVÄ2E Svenska, inklusive självständigt arbete, avancerad nivå
(ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan), 30
högskolepoäng

Swedish, including independent project, second cycle (Master of arts
in secondary education for upper secondary school, 30 credits

Huvudområde

Litteraturvetenskap
Svenska språket

Ämnesgrupp

Svenska/nordiska språk

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1N

Fastställande

Fastställd 2015-02-02.
Reviderad 2024-07-02. Revidering av kurslitteratur

Kursplanen gäller från och med hösttermin 2024.

Förkunskaper

Svenska för ämneslärare 1-90 hp, Självständigt arbete på 15 hp i ett annat ämne inom
ämneslärarprogrammet, UVK-kurs Vetenskapsteori och forskningsmetodik eller
motsvarande, samt VFU 15 hp.

Mål

Gemensamma förväntade studieresultat

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- självständigt identifiera och formulera problemställningar av relevans för vidare forskning och för yrkesverksamheten,
- självständigt bedöma och förhålla sig kritiskt till olika teorier, metoder och vetenskapliga studier samt sätta dessa i relation till egen undersökning och den egna yrkesverksamheten.

Delkurs 1 Skolämnet svenska: didaktik och forskningsperspektiv, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- kritiskt diskutera och problematisera svenskdidaktisk och litteraturdidaktisk forskning,
- redovisa fördjupade kunskaper om olika didaktiska verktyg för undervisning i skolämnet svenska och om deras förankring i aktuell forskning,
- redogöra för hur man kan förena språkvetenskapliga och litteraturvetenskapliga inslag i undervisningen,
- redovisa kunskap om på vilka arenor det vetenskapliga samtalet om svenskdidaktik och litteraturdidaktik bedrivs samt vilka olika teorier och metoder som ventileras i dessa.

Delkurs 2a Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Delkursen läses av studerande som tidigare genomfört kurserna 2SVÄ02 och 2SVÄ06.

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- använda styrdokument och nationella prov som stöd i betygsättning i svenska,
- konstruera betygsgrundande uppgifter som förhåller sig till nationella kunskapskrav för olika moment inom ämnet och är grundade i ämnesdidaktiska överväganden,
- sammanväga och vikta moment i förhållande till nationella styrdokument,
- resonera om betygssystemets nivåer i förhållande till kunskapsprogression och stoffurval.

Delkurs 2b Didaktiska perspektiv på utomeuropeisk och postkolonial litteratur, 7,5 hp

Delkursen läses av studerande som tidigare genomfört kursen 2SVÄ08.

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- tillgodogöra sig och tolka utomeuropeisk och postkolonial litteratur utifrån relevant teori och terminologi,
- muntligt och skriftligt redogöra för gemensamma och särskiljande drag i litteraturer från olika delar av världen,
- redovisa fördjupad förmåga till kritiskt-analytiskt tänkande med förankring i ämnesdidaktisk teori och forskning och kunna diskutera frågor om varför och hur utomeuropeiska och postkoloniala litterära texter kan göras tillgängliga och angelägna för olika elevgrupper i såväl mer som mindre kulturellt heterogena klassrum.

Delkurs 3 Självständigt arbete i svenska, avancerad nivå, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- uppvisa en fördjupad vetenskapsteoretisk medvetenhet gällande teoretiska perspektiv i arbetet, metodval, analys och resultat- respektive metoddiskussion,
- uppvisa förtrogenhet med relevanta vetenskapliga, ämnesdidaktiska, samhällsrelaterade och etiska aspekter i det självständiga arbetet,

- presentera, tolka och problematisera välgrundade resultat och slutsatser med uppvisad relevans för yrkesprofessionen,
- producera ett självständigt arbete som är väldisponerat och språkligt korrekt,
- försvara sitt självständiga arbete med sakliga och relevanta argument,
- konstruktivt och kritiskt granska annat motsvarande självständigt arbete samt kommunicera dess förtjänster och komma med konstruktiv kritik.

Innehåll

Professionsbas och professionell progression

Den studerande utvecklar i denna kurs fördjupad förståelse för yrkesverksamheten. Tidigare studier i utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning kopplas till ämnes- och ämnesdidaktiska studier på avancerad nivå. Därigenom förbereds studenten för att bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten, genom ett inkluderande förhållningssätt och uppvisad medvetenhet om jämställdhets- och jämlikhetsaspekter och mänskliga rättigheter.

Vetenskapligt förhållningssätt och progression

Det självständiga arbetet på avancerad nivå ger den studerande möjlighet att utifrån utbildningens olika delar, ämnesstudier i två ämnen, verksamhetsförlagd utbildning och utbildningsvetenskaplig kärna utveckla ett vetenskapligt tänkande och förhållningssätt. Den studerande identifierar självständigt ett problemområde med ämnesdidaktisk relevans för lärarprofessionen. Utifrån kritisk granskning av tidigare forskning väljer och tillämpar den studerande självständigt teorier och metoder, med beaktande av forskningsetiska principer. Den studerande analyserar och värderar egen empiri och diskuterar trovärdighet i tolkningar och slutsatser. I kursen vidareutvecklas den blivande ämneslärarens vetenskapliga förhållningssätt, i relation till såväl ämnesdjup som profession, och ges beredskap för vetenskapliga samtal i yrkeslivet.

Delkurs 1 Skolämnet svenska: didaktik och forskningsperspektiv, 7,5 hp

Delkursen behandlar skolämnet svenska ur ett didaktiskt perspektiv och baseras på nationell och internationell ämnesdidaktisk forskning. De studerande får ta del av praktiska och teoretiska modeller för undervisning i ämnets olika delar. Därtill ges prov på undervisningsupplägg som förenar språkvetenskap med litteraturvetenskap. Genom att studera och diskutera svenskdidaktisk och litteraturdidaktisk forskning, fördjupas och problematiseras de studerandes kunskaper, och de får en aktuell forskningsanknytning till yrkespraktiken. Vidare är kursen uppsatsförberedande genom att de studerande lär sig orientera sig i fora för ämnesdidaktisk forskning, övas på att granska ämnesdidaktiska artiklar samt tar del av olika metoder och teorier för ämnesdidaktisk forskning.

Delkurs 2a Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Delkursen läses av studerande som tidigare genomfört kurserna 2SVÄ02 och 2SVÄ06.

Delkursen syftar till att ge teoretiska och praktiska kunskaper om betyg och bedömning inom svenskämnet. Styrdokument och nationella prov i svenska relateras till svenskämnets historiska bakgrund och fördjupad diskussion om lärares olika ämneskonceptioner. De didaktiska konsekvenserna av betygsättning och bedömning diskuteras.

Delkurs 2b Didaktiska perspektiv på utomeuropeisk och postkolonial litteratur, 7,5 hp

Delkursen läses av studerande som tidigare genomfört kursen 2SVÄ08.

Delkursen ger en överblick över litterära särdrag och former samt centrala teman och motiv i främst afrikansk, asiatisk, karibisk och latinamerikansk litteratur från 1900-talet och framåt. De litteraturhistoriska sammanhangen belyses, vilket innebär att kursen även berör ett smärre antal äldre kanoniserade texter. I kursen studeras hur litteraturen behandlat och påverkats av frågor knutna till kolonialism och globalisering. Studenterna för ämnesdidaktiskt grundade diskussioner om hur man genom den utomeuropeiska och postkoloniala litteraturen kan främja och utveckla elevers kritiska perspektiv på såväl den egna som främmande kulturer.

Delkurs 3 Självständigt arbete i svenska, avancerad nivå, 15 högskolepoäng

Den studerande skriver i samråd med handledare en självständigt författad uppsats i svenska med didaktisk inriktning. Det självständiga arbetet är ett forskningsorienterat arbete som ska ha tydlig ämnesdidaktisk koppling till lärarprofessionen och knyta an till de vetenskapliga teorier och begrepp den studerande blivit förtrogen med under sin utbildning.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, gruppdiskussioner och enskild handledning.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart.

De ämnesdidaktiska momenten examineras genom muntliga och skriftliga uppgifter med relevans för professionen och med förankring i svenskämnesdidaktik, metodik och rådande styrdokument.

Delkurs 1, 2a och 2b examineras genom skriftliga tentamina och genom muntliga redovisningar i seminarier.

Delkurs 3 examineras genom att den studerande lägger fram sitt självständiga arbete vid ett slutseminarium samt opponerar på annan students arbete.

För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs att delkurs 3 är Väl godkänd.

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet. I det fall student med funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination.

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs under kursen eller i nära anslutning till kursens avslutning. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle ska senast vid kursstart informeras om föregående kursvärderingsresultat och genomförda förändringar i kursen.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1 Skolämnet svenska: didaktik och forskningsperspektiv, 7,5 hp

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Lund:

Studentlitteratur. 129 s. ISBN 978-91-44-05936-5

Berge, Anna & Per Blomqvist. 2012. *Skrivundervisning i samspel med litterära texter*. Stockholm: Liber. 188 s. ISBN 9789147100910. Läses enligt anvisning från undervisande lärare.

*Bergman, P. & Sjöqvist, L. (2000). Skönlitteratur som läromedel. I: *Att undervisa elever med svenska som andraspråk – ett referensmaterial av Skolverket*. 12 s.

*Elf, N. (2024). Fra 'sprog og litteratur' – dyaden til andre helhedsforståelser. I: *Språk och litteratur – en omöjlig eller skön förening? SMDI 15* (red. Anders Ohlsson, Anders Sigrell, Paul Strand & Martin Sundby). Lunds universitet: Lund. S. 27–51. 25 s.

*Gyllenlod, M., Lämber, P. & Wirström, V. (2022). *Poesins möjligheter. Ett projekt om poesins påverkan på elevers skrivutveckling*. Skolportens publikationsserie 1:2022.

*Holmberg, P. & Nordenstam, A. (2016). Svenska med didaktisk inriktning – ett forskningsområde i rörelse. I: *Framtida berättelser: Perspektiv på nordisk modersmålsdidaktisk forskning och praktik* (red. Heidi Höglund & Ria Heilä-Ylikallio). Vasa: Åbo akademi. S. 47–62. 16 s.

*Janks, H. (2017). Critical languages awareness – teaching the relationship between language and power. I: *Svenska: ett kritiskt ämne. Svenskläraryrskrift 2016* (red. Ewa Bergh Nestlog & Nils Larsson). Svenskläraryrskriften: Malmö. S. 28–45. 17 s.

Lindberg, Ylva & Svensson Anette. 2020. *Litteraturredidaktik. Språkännen i samverkan*. Stockholm: Natur och Kultur. 237 s. ISBN 9789127826885

*Lundin, K. (2023). *Skrivutveckling med grammatiska redskap. Konkreta förslag till klassrumsarbete*. S. 69–75. 7 s.

*Lycken Rüter, K. (2017). Liten insats, stor utväxling – dagens dikt som stående inslag i svenskundervisningen. I: *SLÅ (Svenskläraryrskriften)*. *Svenska – ett estetiskt ämne* 15 s.

Nordenstam, Anna. 2020. "Litteraturredidaktik". I S. Schottenius Cullberg, A. Hedberg & J. Svedjedal (red.). *Litteraturvetenskap II*. Lund: Studentlitteratur. s. 69-88. ISBN 9789144136257

*Nygren, T, Wiksten Folkeryd, J, Liberg, C. & Guath, M (2020). Hur motiverar gymnasieelever sina bedömningar av trovärdiga och vilseledande digitala nyheter? I: *Nordidactica* 2020:2, s. 153–178. 25 s.

*Ohlsson, Elisabeth (2023). Akademiskt skrivande – en interventionsstudie med gymnasieelever. *Acta didactica* 17:1. S. 1–27. 27 s.

*Parmenius Swärd, B. (2017). Stanna upp ett tag – kritisk och analytisk läsning. I: *Svenska: ett kritiskt ämne. Svenskläraryrskriften 2016* (red. Ewa Bergh Nestlog & Nils Larsson). Svenskläraryrskriften: Malmö. S. 149–160. Svenskläraryrskriften. 11 s.

*Parmenius Swärd, S. (2018). Språkliga strukturer i vetenskaplig text. Ur Skolverkets modul *Att läsa och skriva text av vetenskaplig karaktär*. 12 s.

*Raattamaa Visén, P. & Halleson, Y. (2024). "Att gestalta ett innehåll. Skönlitterära inslag i sakprosaavsnitt om de nationella minoritetsspråken i läroböcker i svenska på gymnasiet." I: *Språk och litteratur - en omöjlig eller skön förening? SMDI 15* (red. Anders Ohlsson, Anders Sigrell, Paul Strand & Martin Sundby). Lunds universitet: Lund. S. 229-245. 25.

Svenkerud, Sigrun. 2013. "Ikke stå som en slapp potet"- elevsynspunkter på opplæring i muntlige ferdigheter". *Acta Didactica Norge* Vol 7, nr 1. 16 s.

*Thavenius, M. & Thurén, C. (2022). Ett helt svenskämne? I: *Didaktiska perspektiv på språk och litteratur i en globaliserad värld* (s. 249–263). SMDI. 15 s.

Därtill tillkommer vetenskapliga texter enligt instruktioner från undervisande lärare. Ca 250 s.

Poster med asterix (*) tillhandahålls via kursens digitala lärplattform.

Delkurs 2a Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Aldrin, Emilia. 2015. "Textbedömning i svenskämnet – attityder, erfarenheter och variation". *Forskning om undervisning och lärande* nr 14, s. 62–83.

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Lund: Studentlitteratur. 125 s. ISBN 978-91-44-05936-5

Fjellström, Roger. 2002. "Betygsättandets etik" I *Att döma eller bedöma. Tio artiklar om bedömning och betygssättning*. Stockholm: Skolverket. S. 77–90. ISBN 9189314891

Palmér, Anne & Östlund-Stjärnegårdh, Eva. 2015. *Bedömning av elevtext: enligt Lgr11 och Lgy11*, 1. uppl., Natur & kultur, Stockholm. 170 s. ISBN 9789127442146

Sandin, Daniel. 2014. "Bedömningsdilemman". I *Dokumentation för lärande*. Lund: Studentlitteratur. 28 sidor. ISBN 978-91-44-09438-0

Skar, Gustaf & Tengberg, Michael (red.). 2015. *Bedömning i svenskämnet. Årskurs 7–9*. Stockholm: Svenskläraryöreningen. 241 sidor. ISBN 978-91-27-13844-5

Skolverket. 2012 eller senare. *Bedömning och betygssättning i gymnasieskolan. Allmänna råd*. Tillgänglig som pdf via Skolverkets hemsida: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=2841>. 46 s.

Skolverket. 2011. *Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Finns som pdf Skolverkets hemsida: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=2660>. 73 s.

Skolverket. 2014. *Bedömningsaspekter*. Stödmaterial. Tillgänglig som pdf: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=3259>. 15 s.

Skolverket. 2013. *Sambedömning i skolan*. Tillgänglig som pdf: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=3172>. 39 s.

William, Dylan. 2013. "Argument för formativ bedömning". I *Att följa lärande – formativ bedömning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur. 23 sidor. ISBN 978-91-44-09438-0

Aktuella artiklar om betyg och bedömning, ca 50 sidor

Aktuella styrdokument för grund- och gymnasieskolan, 50 s.

Delkurs 2b Didaktiska perspektiv på utomeuropeisk och postkolonial litteratur, 7,5 hp

Texter som markerats med (*) finns tillgängliga i kursrummet på nätet.

Facklitteratur

- Bourn, D (2008). "Young people, identity and living in a global society", *Policy & Practice: A Development Education Review*, Vol. 7, Autumn, s. 48–61.
<http://www.developmenteducationreview.com/issue7-focus4>
- Fiedler, M (2008). "Teaching and learning about the world in the classroom: Development education in culturally diverse settings", *Policy & Practice: A Development Education Review*, Vol. 7, Autumn, s. 5–17.
<http://www.developmenteducationreview.com/issue7-focus1>
- Helgesson, Stefan. 1996. "Att skriva sig bortom imperiet". I *Litteratur i södra Afrika*. Hillevi Nilsson (red.), Afrikagruppernas årskrönika, s. 24–53.
- Hove, Chenjerai. 1996. "Afrikas litteratur: ord ur frihetens jord". I *Litteratur i södra Afrika*. Hillevi Nilsson (red.), Afrikagruppernas årskrönika, s. 66–73.
- Kullberg, Christina. 2011. "Textens fönster mot världen. Om översättning och fotnoter hos Maryse Condé och Patrick Chamoiseau". I *Litteratur i gränsszonen. Transnationella litteraturer i översättning ur ett nordiskt perspektiv*. Elisabeth Bladh och Christina Kullberg (red.), Falun: Högskolan Dalarna, s. 53–63. ISBN 9789185941322
- Olsson, Annika. 2011. "Fångad av orden och nationen. Metodologisk nationalism och förmågan att tänka frånvarande ting". I *Litteratur i gränsszonen. Transnationella litteraturer i översättning ur ett nordiskt perspektiv*. Elisabeth Bladh och Christina Kullberg (red.), Falun: Högskolan Dalarna, s. 14–23. ISBN 9789185941322

Petersson, Margareta (red.) 2011. *Världens litteraturer. En gränsöverskridande historia*. Lund: Studentlitteratur (i urval). ISBN 9789144055879

*Rushdie, Salman. 1982. "Empire writes back with a vengeance". I *The Times*, 3 juli 1982. 8 s.

Stagh, Marina. 1996. "Några viktiga teman i arabisk litteratur". I *Modern arabisk prosa*, Bibliotekstjänst, s. 40–82. ISBN 9170183910

*Söderblom, Inga. 1983. I *Latinamerika. Texter och litteraturhistoria*. Biblioteksförlaget. Ca 15 s. ISBN 9789144051925

Tenngart, Paul. 2008. "Postkolonialism". I *Litteraturteori*. Lund: Gleerups, s. 131–152. ISBN 9789140664082

Skönlitteratur

Achebe, Chinua. 2007. *Allt går sönder*. Tranan. Ca 300 s.

*Adonis. Några dikter i urval.

- Borges, Jorge Luis. "Biblioteket i Babel"; "Pierre Menard, författare till Don Quijote" I *Fiktionser*. Bonnier. Ca 25 s.

Buarque, Chico. 2007. *Budapest*. Tranan. Ca 120 s.

Coetzee, J. M. 2004. *Onåd*. Brombergs. Ca 240 s.

*Dao, Bei. Några dikter i urval.

- Dikter i urval från Kina, Japan och Indien i *LK 16*, Orientalisk diktning. ca 30 s.
- Hafez. 2007. Några dikter i urval.

Khoury, Elias. 2008. *Som om hon sover*. Leopard. Ca 350 s.

- Koranen utdrag i *LK 16*, Orientalisk diktning
- Lahiri, Jumpa. 2001. Novell ur *Den indiske tolken: berättelser*. Forum. Ca 25 sid.

Lessing, Doris. 2008. *Gräset sjunger*. Wahlström & Widstrand. Ca 280 s.

*Marquez, Gabriel Garcia. Novell

*Novell ur *\Egypten berättar*: *\Den rättvisande spegeln*. Tranan, 2008. Ca 25 s.

*Novell ur *\Icke brännbara sopor: moderna japanska noveller*. En bok för alla, 2000. Ca 25 sidor.

*Novell ur *\Kina berättar*: *\Solskenet i munnen*. Tranan, 2004. Ca 25 s.

Oe, Kenzaburo. *Mardrömmen*. Valfri utgåva.

*Qingzhao, Li. Dikter i urval

- Rushdie, Salman. Novell ur *Öst, väst: berättelser*

Tadjo, Véronique. 2008. *Drottning Pokou*. Leopard.

Tusen och en natt (ramberättelsen och berättelsen om Alladin)

*Un, Ko. Dikter i urval

*Walcott, Derek. Dikter i urval

*Xingjian, Gao. Novell

Referenslitteratur

- Posti, Piia. 2014. "Språket som souvenir och revansch". *Karavan* (3), s. 64–70.

Världslitteratur.se: webblesurs med litteraturhistoriska översikter och författarbiografier
www.varldslitteratur.se

Ytterligare texter tillkommer under kursens gång, ca 40 sidor.

Delkurs 3 Själständigt arbete i svenska, avancerad nivå, 15 högskolepoäng

Johansson, Bo & Svedner, Per Olov. 2010. *Examensarbetet i lärarutbildningen*. 5. uppl. Stockholm: Kunskapsföretaget. 105 s. ISBN: 91-89040-74-0

Lagerholm, Per. 2010. *Språkvetenskapliga uppsatser*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur. 158 s. ISBN: 978-91-44-05645-6

Refero – antiplagieringsguiden. Elektronisk resurs. www.bi.hik.se/Refero/1intro.php

Stensmo, Christer. 2002. *Vetenskapsteori och metod för lärare: en introduktion*. 1. uppl. Stockholm: Kunskapsföretaget. 136 s. ISBN:91-89040-44-9

Svenska skrivregler utgivna av Svenska språknämnden. Senaste utgåvan. Stockholm: Liber. 216 s.

Övrig litteratur tillkommer i samråd med handledare.